

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 6

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 290 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 25-iyunda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessor
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoiraz Azimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pitsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyea Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Oliy ta'lim islohotlarida – muhandislik maktablarini institutsional rivojlantirish asoslari	16
Qo'ng'irotboy Avezimbetovich Sharipov, Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Xufiyona iqtisodiyot mamlakatimiz rivojiga to'siq bo'lmoqda	20
Muxiddin Kalonov	
"Yashil" iqtisodiyotni moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirish	24
Muhammadiyeva Maftuna	
Oliy ta'lim tizimidagi islohotlarda innovatsion yechimlarning zarurati	27
Abduqunduzova Nazokat Usmonqulovna	
Hududiy turizm rivojlanishining iqtisodiy samaradorligini oshirishda ish beruvchilar va yonlanuvchilar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlarni aniq sotsiologik baholash.....	31
Dustmurodov Orifjon Ismatilloevich	
Перспективы развития средств размещения в экологическом туризме на охраняемых природных территориях Узбекистана.....	40
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Bank kartalari orqali ko'rsatilayotgan xizmatlari bozorining rivojlanish borasidagi asosiy tendensiyalari va muammolari	49
To'irov Yunus Alamovich	
Kichik biznes subyektlarida innovatsionraqabatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish orqali import o'rnini bosish strategiyasini shakllantirish istiqbollari.....	55
Rustamov Alisher Raxmataliyevich	
Nodavlat umumiy o'rta ta'lim maktabning faoliyati samaradorligini aniqlashda innovatsion usullardan foydalanish.....	62
Ustadjalilova Xurshida Aliyevna	
Tijorat banklarida bank risklarini boshqarishning strategik ahamiyati.....	67
Altibayev Xudayberdi Kuvandikovich	
Klaster iqtisodiy subyekt sifatida: mohiyati va tasnifi.....	71
Usmonov Sharofiddin Pazlitdinovich	
Tijorat banklari tomonidan yoshlar tadbirkorlik faoliyatini kreditlashning nazariy-uslubiy jihatlari.....	76
Asrorov Azizbek Isomiddin o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalari xalqaro tasnifi: nazariya va tendensiya.....	81
Yuldashev Iskandar Bahromovich	
Iqtisodiyot transformatsiyasi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar moliyaviy resurslarini boshqarishda metodologik yondashuvlar va ilmiy qarashlar	86
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	93
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Savdo korxonalari boshqaruv samaradorligini oshirish imkoniyatlari.....	97
Q. J. Mirzayev, Sh. M. Islomov	
Sociological Assessment of Migration Processes	102
Gulmurodov Kamoliddin Abdukodir ugli	
Current issues of business management in the context of digitalization of the economy	112
Safarov Bakhtiyor Djurakulovich, Kadirova Zulhumor Namazovna, Dadabaev Kuchkor Abdullaevich	
Методические основы маркетинговых стратегий акционерных обществ.....	118
Эркинов Шахзод Баходир ўғли	

Insurance Mechanisms in Foreign Trade: Mitigating Risk and Facilitating Global Commerce	125
Abirkulova Sohijjamol	
Improving the Conceptual Framework for Modernizing the Tax System (Using the Example of Uzbekistan)	130
Bakhrom Nomazov	
Ayollarning inson kapitalini rivojlantirishda kraudfanding platformasining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	136
Bozorova Saxobat Abdujapparovna	
Evaluating the Environmental Sustainability of Uzbek Firms in the Green Economy.....	142
Nurbek Xalimjonov Ulugbek ugli	
O'zbekiston iqtisodiyotini innovatsion rivojlanishida inson kapitalining roli	148
Eshmirzayev Faruddin Ilhomjonovich, Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
Agroklastarlarda asosiy vositalarni modernizatsiyalash va ta'mirlash xarajatlarini tahlil qilish	155
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich, Mirzayev Behzod Abdug'ofur o'g'li, Narzullayev Nodirbek Aziz o'g'li	
Improving the Practice of Increasing the Effectiveness of Managing Innovation Processes in Commercial Banks	160
Juraev K. T.	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanish	164
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish va yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda solliqlarning roli va ahamiyati.....	169
Madraximov Baxtiyorjon Ortiqboy o'g'li, Rizayev Xabib Abduraufovich, Namazov Sa'dulla Namozovich	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tishning joriy holati tahlili.....	175
Rahmatullayeva Dilbar Olimovna	
Buxoro viloyatida savdo xizmatlari raqobatbardoshligini baholash uslubi-yatini takomillashtirish..	181
Raxmatov Akmal Anvar o'g'li	
The Contribution of Transport in the Development of Tourism Industry (Case Study: Uzbekistan).....	187
Rofeeva Rukhshona Shavkatovna	
Tadbirkorlik tavakkalchiligini sug'urtalash tizimi.....	192
Sabirova Asal Shuhratovna	
Improving the Effective use of Funds From Taxes and Fees in Kashkadarya Region	196
Shakhzod Zokhidov	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida sanoat korxonalarida iqtisodiy salohiyatni boshqarish	202
Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	
Yangi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida kadrlar tayyorlash masalalari.....	207
Usmonov Baxodir Suvonqulovich	
Temir yo'l transportida innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo'llari	211
Nasimov Shavkat Vasiyevich	
O'zbekistonda banklararo raqobat.....	219
Zunnunova Xulkar Muxtorovna	
O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyasini ta'minlashni takomillashtirish	225
Nasirxodjayeva Dilafuz Sabitxanovna, Kuchkarov Sanjar Baxtiyarovich	
Respublikamizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish istiqbollari	229
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasining mohiyati.....	233
Aripov Oybek Abdullayevich, Madiyorov Shavkatbek Muxtarovich	

Aksiyadorlik jamiyatlarida konsolidatsiyalashgan moliyaviy holat to'g'risida hisobot tuzishning bosqichlari.....	237
Eshonqulov Azamat Abdiraximovich	
Davlat moliyaviy nazoratining turlari va shakllari.....	241
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
Tog' turizmini rivojlantirish manfaatlarini yo'lida investitsiya resurslarini to'plash mexanizmlarini ishlab chiqish samaralari.....	245
Xidirov Alimardon Dagarovich	
The Main Role of the Teacher While Managing the Classroom and Some Aspects of Teaching English	248
Nilufar Turdiyeva	
Davlat xususiy sherikchilik faoliyatining menejment funksiyalari tizimida muvofiqlashtirishning ahamiyati	252
Suleymanov Farrux Raximjon o'g'li	
Qishloq xo'jalik mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmlari va sohada amalga oshirilayotgan tarkibiy-miqdoriy o'zgarishlar dinamikasi	256
G. Sh. Qo'ldosheva, A. J. Toshboyev	
Логистика в Азии: опыт и перспективы оптимизации	260
Каюмова Паризода	
Temir yo'l transportida yo'lovchi tashish imkoniyatlarini oshirishning zamonaviy yondoshuvlari...	266
G. I. Abdulxamidova	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье: международная перспектива	272
Shahzad Zokhidov	
Financial and Credit Support for Investment and Innovative Developing Activities of a Tourist Enterprise	275
Rozokov Mukhammadaziz Mansurovich	
Роль контроля качества по хранению и переработке зерна в обеспечении продовольственной безопасности Республики Узбекистан	282
Холбекова Дилобар Расулжон кизи	

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI INNOVATSION RIVOJLANISHIDA INSON KAPITALINING ROLI

Eshmirzayev Faruddin Ilxomjonovich

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti,
Iqtisodiyot fakulteti "Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrası
tayanch doktranti, "Alfraganus University" nodavlat
universiteti Iqtisodiyot fakulteti o'qituvchisi

Salimova Zaxro Sobirjon qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Iqtisodiyot fakulteti "Fundamental iqtisodiyot"
kafedrası magistri

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot O'zbekiston sharoitida inson kapitali va innovatsion rivojlanish o'rtasidagi muhim munosabatlarni o'rganadi. Mavjud adabiyotlar, dasturiy hujjatlar va empirik ma'lumotlarni har tomonlama tahlil qilish orqali ushbu maqola O'zbekistondagi inson kapitalining hozirgi holati va uning innovatsiyalarni rivojlantirishga ta'sirini o'rganadi. Unda innovatsiyalar uchun inson kapitalidan to'liq foydalanish imkoniyatlariga to'sqinlik qiluvchi ta'limdagi nomutanosiblik, malakalardagi tafovut va ilg'or ta'lim imkoniyatlaridan cheklangan foydalanish kabi asosiy muammolarni aniqlaydi.

Kalit so'zlar: Kapital, inson kapitali, innovatsiya, O'zbekiston, ta'lim, imkoniyatlar, iqtisodiyot, ijtimoiy munosabatlar, innovatsion rivojlanish, madaniy rivojlanish, malaka oshirish, tadbirkorlik.

Abstract: This study examines the important relationship between human capital and innovation development in the context of Uzbekistan. Through a comprehensive analysis of existing literature, policy documents and empirical data, this article examines the current state of human capital in Uzbekistan and its impact on the development of innovation. It identifies key challenges that impede the full use of human capital for innovation, such as educational disparities, skills gaps, and limited access to advanced learning opportunities.

Key words: Capital, human capital, innovation, Uzbekistan, education, opportunities, economy, social relations, innovative development, cultural development, professional development, entrepreneurship.

Аннотация: В данном исследовании рассматривается важная взаимосвязь между человеческим капиталом и инновационным развитием в контексте Узбекистана. Путем всестороннего анализа существующей литературы, политических документов и эмпирических данных в данной статье рассматривается современное состояние человеческого капитала в Узбекистане и его влияние на развитие инноваций. В нем определяются ключевые проблемы, которые препятствуют полному использованию человеческого капитала для инноваций, такие как неравенство в образовании, пробелы в навыках и ограниченный доступ к возможностям передового обучения.

Ключевые слова: Капитал, человеческий капитал, инновации, Узбекистан, образование, возможности, экономика, социальные отношения, инновационное развитие, культурное развитие, профессиональное развитие, предпринимательство.

KIRISH

Zamonaviy global iqtisodiyotda innovatsiyalar barqaror rivojlanish va iqtisodiy o'sishning asosiy omili sifatida paydo bo'ldi. Innovatsiya jarayonining markazida inson kapitali kontseptsiyasi - odamlarda mujassamlangan bilim, ko'nikma va qobiliyatlardir. O'zbekistonda inson kapitalining dolzarbligi, davlatning har bir fuqaroga ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy muammoslarni yechish, ish bilan shug'ullanish va boshqa sohalarda ijobiy sharoitlar yaratishga bo'lgan e'tiborini ifodalaydi.

Innovatsion rivojlanishda inson kapitalining dolzarbligi bugungi jadal rivojlanayotgan dunyoda yanada yaqqol namoyon bo'lmoqda. Texnologik taraqqiyot va raqamli transformatsiya sanoatni butunlay o'zgartirib, o'sish va rivojlanish uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Biroq, aynan inson kapitali bu texnologiyalarni butun jamiyat uchun foydali bo'lgan aniq innovatsiyalarga aylantiradi. Inson kapitaliga sarmoya kiritish barqaror o'sish va uzoq muddatli muvaffaqiyat uchun juda muhimdir. Odamlarga kerakli ta'lim, o'qitish va resurslarni taqdim etish orqali biz ularni tobora kuchayib borayotgan raqobat va innovatsion muhitda rivojlanishi uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan jihozlashimiz mumkin. Bundan tashqari, inson kapitalini rivojlantirish va kuchaytirish har bir inson innovatsion rivojlanishga hissa qo'shish imkoniyatiga ega bo'lgan yanada inklyuziv va adolatli jamiyatga olib keladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Inson kapitalini eng to'liq tavsiflash mumkin, u tug'ma bo'lib, investitsiyalar natijasida shakllanadi va ma'lum darajadagi salomatlik, ta'lim, ko'nikma, qobiliyat, motivatsiya, energiya, madaniy rivojlanish, har ikkala shaxsning, bir guruhning ma'lum bir guruhida to'plangan odamlar va umuman jamiyat ijtimoiy takror ishlab chiqarishning muayyan sohasida qo'llanilishi maqsadga muvofiq bo'lib, iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadi va ular egasining daromadlari miqdoriga ta'sir qiladi. (Klochkov V.V, 2008)¹ Innovatsiyalar, albatta, kompaniya raqobatbardoshligining asosiy ustunlaridan biridir. Biz hammamiz texnologik innovatsiyalarning ijobiy ta'siridan xabardormiz, chunki unumdorlikni oshirish, yangi mahsulotlarni ishlab chiqish, sifat va differentsiatsiyani oshirish, tannarx va narxlarni pasaytirish va hokazo. Shu sababli, kompaniya qiymatini oshirish uchun innovatsiyalar juda muhim deb hisoblash mumkin (Tseng & Goo, 2005)².

Inson kapitali atamasi, hatto XVII asrda Petti (1690) tomonidan kiritilgan va boshqalar qatori Smit (1776)³ tomonidan muhokama qilingan. Inson kapitali bo'yicha tadqiqotlarning qayta tiklanishi 1960-yillarda Minser (1958), Shults (1961) va Bekker (1964) asarlari tufayli sodir bo'ldi.

Odamlarning ko'nikmalari va qobiliyatlarini baholash masalasi so'nggi 400 yil ichida Adam Smit, Jan Baptiste Say va boshqa ko'plab iqtisodchilar tomonidan yoritilgan (Kiker 1966). Inson kapitalini baholash usullari asrlar davomida rivojlangan, ammo uning hozirgi ta'rifi "iqtisodiy faoliyat bilan bog'liq bo'lgan shaxslarda mujassamlangan bilimlar, ko'nikmalar, malakalar va boshqa xususiyatlar" (OECD 1998, 9-bet)⁴.

Shuningdek, yuqorida keltirilgan tadqiqotlar natijasiga suyanagan xolda, ilmiy tadqiqotlar, siyosat hujjatlari, tahlil va tavsiyalar bilan ta'minlangan va O'zbekistonning innovatsion rivojlanish sohasida o'zbek va xalqaro akademik jamiyatlar tomonidan qo'llanilgan muhim manbalardan iborat bo'lgan: O'zbekistonning 2030-yilgacha Innovatsion Rivojlanish Strategiyasi: Inson Kapitalini Mustaqil Rivojlantirish - Bu davlat siyosati hujjati, O'zbekistonning innovatsion strategiyasining inson kapitalini rivojlantirishga bag'ishlangan qadam-qadam bo'lgan dasturlarini va amaliyotni o'rganadi⁵. "O'zbekiston Innovatsion Rivojlanish Strategiyasi: Inson Kapitalini Rivojlantirishning Asosiy Yo'nalishlari" - Bu ilmiy jurnaldagi maqola, O'zbekistonning innovatsion rivojlanish strategiyasining inson kapitalini rivojlantirishga bag'ishlangan asosiy yo'nalishlari va mustaqil innovatsion loyihalarni amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar taqdim etadi. Top of Form

O'z navbatida mamlakatimiz iqtisodchi olimlari tomonidan ham mazkur muammoning turli jihatlarini tadqiq qilishga alohida ahamiyat qaratib kelinmoqda. Jumladan akademiklar Ubaydullaeva (2017), Abduraxmonov (2017) inson kapitalining turli jihatlarini tadqiq etganlar. So'nggi yillarda Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti huzuridagi "O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari" ilmiy-tadqiqot markazi xodimi Sh.G.Akramova tomonidan yaxlit bir tizim sifatida talqin qilinuvchi milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga inson kapitalining ta'siri masalalari atroflicha o'rganilgan (Akpamova, 2019).

1 Klochkov V.V. Inson kapitali va uning rivojlanishi. Kitobda: Iqtisodiyot nazariyasi. Iqtisodiyotni o'zgartirish. // Ed. Nikolaeva I.P. - M.: Birlik, 2008. - S.: 417.

2 Tseng, C., Goo, Y.J., 2005. Intellectual capital and corporate value in an emerging economy: empirical study of Taiwanese manufacturers. R&D Management 35, 187-201.

3 (Smith 1776, p. 118).

4 "Adam Smith boldly included all of the acquired and useful abilities of all of the inhabitants of a country as a part of capital" (Schultz 1961, p. 2).

5 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi PF-165-son <https://lex.uz/ru/docs/-6102462#-6102502>

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolada inson kapitalini innovatsion rivojlanishda takomillashtirish unga investitsiya kiritish bo'yicha ilmiy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Tahlil jarayonida ilmiy abstraksiyalash, ekspert baholash, taqqoslash, tizimli tahlil usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA ASOSIY NATIJALAR

O'zbekiston inson kapitalini rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega bo'lgan yosh aholiga ega. Biroq, ta'lim darajasidagi nomutanosiblik, malakalarning mos kelmasligi va sifatli ta'lim olish imkoniyatining cheklanganligi kabi muammolar saqlanib qolmoqda. Bunday qiyinchiliklarga qaramay, O'zbekiston hukumati ta'lim va malaka oshirish tizimini takomillashtirish, inson kapitalini oshirishga zamin yaratishga qaratilgan turli islohotlarni amalga oshirdi. Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son farmoniga ko'ra "O'ZBEKISTON-2030" STRATEGIYASI amalga oshirish bo'yicha tadbirlar o'tkazildi. Bunda 5 ta asosiy yo'nalishlar mavjud bo'lib, aynan 1-yo'nalish 'Har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishi uchun munosib sharoitlarni yaratish' deb belgilandi (1-rasm).

**I. HAR BIR INSONGA O'Z SALOHİYATINI RŪBGA
CHIQAIRISHI UCHUN MUNOSIB SHAROITLARNI YRATISH**
ustuvor йўналишининг асосий самарадорлик кўрсаткичлари

Аҳолининг ўртача
умр давомийлигини
78 ёшга етказиш;

Тиббий ёрдамга муҳтож
аҳолининг **70 фоиз** мурожаат-
ларини **бирламчи бўғиннинг**
ўзида ҳал этишга эришиш;

Болаларни мактабгача таълим ва тайёрлов гуруҳлари билан тўлиқ
қамраб олиш, **"Топ-500"**га кирадиган хорижий университетлар билан
ҳамкорликда камида **50 та** қўшма таълим дастури асосида **"икки**
дипломли тизим"ни жорий этиш;

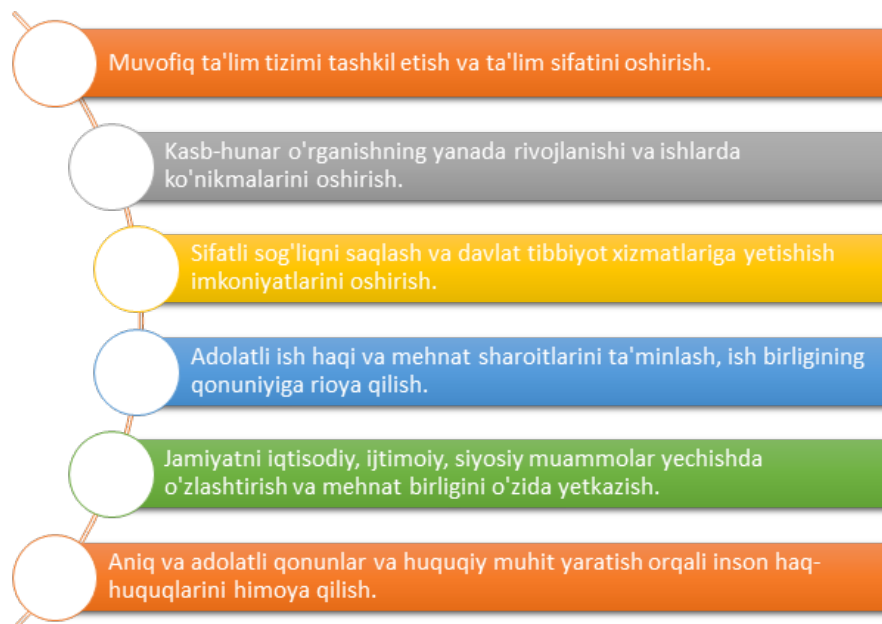

2026 йилга қадар
камбағалликни 2022 йилга нисбатан
2 баробарга камайтириш.

Активация Windows

1-rasm: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son⁶

Bu yo'nalishning asosiy maqsadi, har bir fuqaroga o'z potensialini, yeteneklarini va imkoniyatlarini yaxshi foydalanishga imkon beradigan sharoitlarni yaratishdir (2-rasm).

2-rasm: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son⁷

6 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son <https://lex.uz/docs/-6600413>
7 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son <https://lex.uz/docs/-6600413>

Har bir jamiyat ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga intiladi va buning uchun uning asosiy resursi – inson kapitalini rivojlantirish va undan foydalanish zarur. O'zbekiston Respublikasi ham bundan mustasno emas. Inson kapitalini shakllantirish zamonaviy jamiyatning asosiy vazifalaridan biridir. Inson kapitali kishilarning bilimlari, malakalari, tajribasi va ijodkorligini o'z ichiga oladi. U iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishning asosiy omili va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning asosiy mezonini hisoblanadi. O'zbekistonda Prezident tomonidan inson kapitalini rivojlantirishga qaratilgan aholi salomatligi, malakasi, bilim va tajribasi kabi ustuvor tashabbuslar ishlab chiqildi. Odamlarga, jumladan, ovqatlanish, sog'liqni saqlash, ta'lim, ish o'rinlari yaratish va malaka oshirishga sarmoya kiritish inson kapitalini rivojlantirish va innovatsiyalarni rag'batlantirishga yordam beradi.

Turli ziddiyatlarning vujudga kelishi asnosida nomutanosibliklarning o'sishi hududlarning innovatsion taraqqiyotida farqlanishlarni keltirib chiqaradi (Барлыбаева, 2011), bu esa o'z navbatida innovatsion rivojlantirish darajasini belgilab beruvchi omillarni har jihatdan o'rganishni taqozo etadi. Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-sonli Farmonida 52-maqсад sifatida: "Global innovatsion indeksda qayd etilgan past indikatorlar bo'yicha O'zbekiston pozitsiyasini yaxshilash (1-jadval) :

1-jadval: Inson kapitali va iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini tadqiq etishdagi yondashuvlar⁸

Maqsad	Vazifalar	Model yadrosi	Innovatsion tsikl
I. "Evroatlantik model" (Buyuk Britaniya, Germaniya, Frantsiya, Italiya)			
To'liq innovatsion tizim tsiklini yaratish	-xususiy ishlanmalarni tijoratlashtirish; - zaruriy ishlanmalarni import qilish; -yuqori texnologiyali mahsulot va texnologiyalarni eksport qilish	Universitetlar va ilmiy-tadqiqot markazlari	To'liq innovatsion tsikl
II. "Sharqiy Osiyo modeli" (Yaponiya, Janubiy Koreya, Gonkong, Tayvan)			
Jahon innovatsion tizimiga integratsiya qilingan innovatsion tizimni barpo qilish	-zaruriy ishlanmalarni import qilish; yuqori texnologiyali mahsulot va texnologiyalarni eksport qilish	Ilmiy-tadqiqot laboratoriyalari va korporatsiyalar qoshidagi amaliy tadqiqot markazlari	Fundamental fanning mavjud emasligi
III. "Muqobil model" (Tailand, Chili, Turkiya, Iordaniya, Portugaliya)			
Taraqqiy etgan mamlakatlarning innovatsion tizimlari bilan integratsiya qilish	yuqori texnologiyali mahsulot va texnologiyalarni import qilish	Universitet va texnoparklarning innovatsion infratuzilmasi	Fundamental va amaliy fanning mavjud emasligi
IV. "Uchlamchi spiral" modeli (AQSh, mazkur modelning ayrim unsurlari Yevropa mamlakatlarining milliy innovatsion tizimida o'z aksini topgan)			
Boshqa mamlakatlarning innovatsion tizimlarini yutib yuborig asosida moliyaviy resurslarni jamlash	-xususiy ishlanmalarni tijoratlashtirish; - yuqori texnologiyali mahsulot eksportini yo'lga qo'yish	Fan-davlat va biznesning o'zaro hamkorligi	To'liq innovatsion tsikl

Inson kapitali mamlakatning innovatsion rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Milliy boylik, demografik omillar, bandlik shakllari va aholining yosh tarkibi to'g'risidagi ma'lumotlarni tahlil qilib, ta'lim, malaka oshirish va tadbirkorlikka investitsiyalar innovatsiyalarni rag'batlantirishning ajralmas qismi ekanligi ayon bo'ladi. O'zbekistonning inson kapitali barqaror iqtisodiy o'sish uchun ulkan salohiyatga ega va innovatsiyalar markaziga aylanishi mumkin (2-jadval).

8 Inson kapitali va iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini tadqiq etishdagi yondashuvlar. Abduvohidov Akmal Abdulazizovich Guliston davlat universiteti, Kamilova Sanobar Mirdjamalovna TDIU huzuridagi ilmiy-tadqiqot markazi. file:///C:/Users/99897/Downloads/INSON_KAPITALI_VA_IQTISODIYOTNING_INNOVATION_RIVO.pdf

- **Ta'lim va malaka oshirishga investitsiyalar.** Inson kapitalini rivojlantirishning muhim tarkibiy qism-laridan biri ta'limga investitsiyalardir. Innovatsiyalar uchun zarur bilim va ko'nikmalarni shakllantirishda sifatli ta'lim asosiy rol o'ynaydi. O'zbekistonda ta'limni modernizatsiya qilish va uning sifatini oshirish bo'yicha dasturlar ishlab chiqildi. Axborot texnologiyalari, muhandislik, tibbiyot va boshqalar kabi turli sohalarda ko'nikmalarni rivojlantirish ham innovatsiyalarni rag'batlantirishning ustuvor yo'nalishi his- oblanadi.
- **Tadbirkorlik va innovatsiyalar.** Innovatsiyalarni rag'batlantirishda tadbirkorlikni rivojlantirish muhim rol o'ynaydi. Tadbirkorlar nafaqat yangi mahsulot va xizmatlarni yaratibgina qolmay, balki innovatsi- yalarning butun jamiyatga tarqalishiga yordam beradi. O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyatini rivojlanti- rish, innovatsiyalar uchun qulay sharoitlar yaratish, tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash choralari ko'rildi. Bunga biznesni ro'yxatdan o'tkazish tartib-taomillarini soddalashtirish, moliyaviy yordam va maslahatlar berish kiradi.
- **Tadqiqot va ishlama.** Tadqiqot va ishlama innovatsiyalar va yangi texnologiyalarni ishlab chiqish uchun asosdir. O'zbekistonda turli sohalarda, jumladan, axborot texnologiyalari, tibbiyot, qishloq xo'jaligi va boshqa sohalarda ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish chora-tadbirlari joriy etilmoqda. Ilmiy-tadqiqot va ishlama darajasini oshirish yangi innovatsion mahsulotlar va xizmatlarni yaratishga, shuningdek, mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.
- **Bilimlarni uzatish va hamkorlik.** Bilimlarni uzatish va olimlar, tadbirkorlar va hukumat o'rtasidagi ham- korlik innovatsiyalarni rag'batlantirish uchun muhim omillardir. O'zbekistonda bilimlarni faol o'tkazish, jumladan, ta'lim dasturlari, ilmiy konferensiyalar va forumlar tashkil etish uchun sharoitlar yaratilgan. Ta'lim muassasalari, ilmiy muassasalar va korxonalar o'rtasidagi hamkorlik innovatsion rivojlanishning asosi bo'lgan tajriba va g'oyalar almashinuviga yordam beradi.

O'zbekiston inson kapitalidan foydalangan holda barqaror iqtisodiy o'sishga erishishi mumkin. Ta'lim, ko'nikmalar, tadbirkorlik, tadqiqot va bilimlarni uzatishni rivojlantirish innovatsiyalar uchun qulay muhit yaratadi. Inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar yangi texnologiyalarni rivojlantirish, hayot sifatini oshirish va ijti- moiy-iqtisodiy taraqqiyotga erishish uchun asos bo'ladi.

Xususan, inson kapitali sanoatning barcha tarmoqlari kabi ishlab chiqarishda ham yetakchi o'rinni egallaydi. Texnologik jarayonlarning muntazam yangilanib borishi, innovatsion rivojlanish va jadal iqtisodiy o'sish omilla- rining ortib borishi ushbu jarayonlarga tez moslasha oladigan malakali kadrlarga bo'lgan talabni oshirmoqda. Shu bois mamlakatimizni 2030-yilgacha rivojlantirishning huquqiy asosi bo'lgan Yangi O'zbekistonni rivojlan- tirish strategiyasida "...inson kapitalini rivojlantirish" eng ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida e'tirof etilgan. Bu respublikamizda inson kapitalini rivojlantirishga davlat siyosati darajasida e'tibor qaratilayotganidan va bu maqsadlar uchun salmoqli investitsiyalar yo'naltirilayotganidan dalolatdir. Samaralilikni oshirishda xalqning ishlab chiqaruvchi kuchlaridan foydalanish nafaqat dolzarb, balki ustuvor vazifalardan biridir. Iqtisodiy tadqiqot- larda belgilangan vazifalar. Zero, inson kapitali har qanday iqtisodiyotning eng muhim resursidir. Inson kapitali har qanday davlat boyligining asosiy qismidir. Xususan, rivojlangan mamlakatlar boyligining 68 foizini inson kapitali tashkil etsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda bu ko'rsatkich 41 foizga teng. Shuningdek, Jahon banki va BMT Taraqqiyot dasturi taqdim etgan ma'lumotlarga ko'ra, tabiiy resurslar va ishlab chiqarish kapitali jahon boyligining 36 foizini, inson kapitali esa 64 foizini tashkil qiladi. Shuning uchun inson kapitali barcha darajadagi iqtisodiy subyektlarning eng katta boyligi hisoblanadi. Shunday ekan, inson kapitalini rivojlantirish va unga muntazam ravishda investitsiyalar kiritish barcha turdagi xo'jalik yurituvchi subyektlarning asosiy maqsadlar- idan biri bo'lib qolmoqda. Bu jarayonda belgilangan maqsadlarga erishishda ajratilgan mablag'lardan samarali foydalanish, inson kapitalini tahlil qilish zamonaviy boshqaruvda katta ahamiyatga ega. Bu masala ilmiy tad- qiqotning dolzarb va yangi yo'nalishlaridan biridir. Makro miqyosda inson kapitaliga investitsiyalar va ularning samaradorligini tahlil qilish metodologiyasi masalalari qator ilmiy ishlarda o'z aksini topgan.

Inson kapitaliga investitsiyalarni tahlil qilishdan oldin, biznesni rivojlantirish uchun inson kapitali qanchalik zarur ekanligini isbotlash uchun olib borilgan tadqiqotlar natijalariga e'tibor qaratamiz. Edvinsson va Malonening fikriga ko'ra, inson kapitali - bu kompaniyaning ildizlari, binolari va mahsulotlarining ko'rinadigan jabhasi orqa- sida yashiringan rivojlanish shartlari. G.Tuguskinaning fikricha, odamlar har qanday biznesning asosidir. Inson kapitali o'ziga xos xususiyatlari va barcha tashkiliy jarayonlarda innovatsiyalarni yaratish, boshqarish va amalga oshirish potentsiali tufayli kompaniyaning eng muhim kapitalidir. Inson kapitali iqtisodiy o'sishda muhim rol o'ynaydi. Abdel-xalik, A.Rashad inson kapitali kompaniyaning yakuniy mahsuloti uchun qiymat yaratadi va uning rentabelligiga hissa qo'shadi, deb hisoblaydi. Yuqoridagilardan kelib chiqib, shunday xulosaga kelish mumkinki, inson kapitali korxonaning eng muhim resursi bo'lib, xodimlarni boshqarish orqali yuqori samara- dorlikka erishish zamonaviy menejmentning asosiy vazifasi hisoblanadi. Mutaxassislar fikriga ko'ra, inson kapitaliga qo'yilgan har bir sarmoya yetarli darajada yuqori rentabellik va o'zini oqlash muddatiga ega bo'lsa-

gina o'zini oqlaydi. Shuning uchun real iqtisodiy voqelikda inson kapitaliga investitsiyalarni amalga oshirishdagi risklarni (xavflarni) tahlil qilish, ularning iqtisodiy samaradorligini baholash korxonaning investisiya siyosatini amalga oshirishda juda dolzarb hisoblanadi. Shunday ekan, bugungi kunda tadbirkorlik subyektlari oldida turgan asosiy muammo inson kapitaliga investitsiyalar va ularning samaradorligini baholashdir. Bu borada yuzaga keladigan qiyinchiliklar shundan iboratki, inson kapitaliga investitsiyalar boshqa investitsiyalar turlaridan bir qator xususiyatlari bilan farqlanadi:

1. Inson kapitaliga investitsiyalarning rentabelligi bevosita uni tashuvchilarning hayoti (ishlash muddati) davriga bog'liq. Insonga qancha erta sarmoya kiritilsa, shunchalik tez natija bera boshlaydi.
2. Inson kapitali nafaqat moddiy va ma'naviy jihatdan eskiradi, balki to'planadi va ko'payadi.
3. Inson kapitali to'planadi, mehnat faoliyatining maksimal samaradorlik chegarasiga ko'tariladi, keyin esa keskin kamayadi.
4. Inson kapitaliga qo'yilgan investitsiyalar, agar ular ijtimoiy manfaatli va iqtisodiy zarur bo'lsagina investitsiyalar sifatida tan olinadi.
5. Kapitalning boshqa shakllariga investitsiyalar bilan solishtirganda, inson kapitaliga investitsiyalar jamiyat nuqtai nazaridan ham jismoniy shaxs, ham korxona uchun eng foydali hisoblanadi.

Inson kapitaliga investitsiyalarni tahlil qilishda ularning maqsadi, amalga oshirilishi va natijalarini baholashga kompleks yondashuv zarur. Bu har bir jarayonda tahlilni qo'llash orqali qabul qilinadigan investitsiya qarorlarining yuqori darajadagi aniqligi va samaradorligini ta'minlaydi. Shuning uchun biz inson kapitali qo'yilmalarini tahlil qilishga "maqsad-faoliyat-foйда" munosabati asosida yondashishni taklif qilamiz (3-rasm):

3-rasm: Inson kapitaliga investitsiyalar⁹

XULOSA VA TAKLIFLAR

Yuqorida bayon qilinganlarni umumlashtirgan holda, biz quyidagi fikrlarni alohida ajratib ko'rsatishimiz mumkin:

1. Innovatsion rivojlanish sharoitida, inson kapitali tushunchasini aniqlashtirish borasidagi tadqiqotlar ilmiy va amaliy jihatdan bugungi kunning zarurati hisoblanadi.
2. Inson kapitalini o'rganishga yondashuvlarni umumlashtirish va tizimlashtirish inson kapitalining bilim, qobiliyat va ko'nikmalar zahirasiga asoslanganligini aniqlashga imkon beradi.
3. "Inson kapitali" tushunchasining tadrijiy taraqqiyotini tahlil qilish uning vaqt o'tishi bilan murakkab tabiatga ega bo'lib borishini ko'rsatadi.
4. Shakllanish va foydalanish mezonlariga (shakllanish xususiyatlari, investitsiya subyektlari, foydalanish natijalari) ko'ra xususiy va umumiy inson kapitalini individual va makrodarajadagi qiyosiy tahlili bu ikki tur orasidagi farqni aniqlashga, shu bilan ularga ta'riflarni shakllantirishga imkon beradi.
5. Inson kapitalini shakllantirish va undan foydalanish inson kapitalining takror ishlab chiqarish jarayonini tashkil etuvchi, insonning hayotiylik tsikli davomida uzluksiz sodir bo'ladigan o'zaro bog'liq jarayonlar hisoblanadi.
6. Inson kapitalini takror ishlab chiqarish bosqichlari sifatida tug'ilish, farzand tarbiyalash, insonning jismoniy va intellektual jihatdan kuch to'plash davri; kasbiy vakolatlarni shakllantirish va rivojlantirish davri; ijtimoiy, mehnat va ijodiy faoliyatning pasayish davri kabilarni ajratib ko'rsatishimiz mumkin. Inson kapitalini takror ishlab chiqarish bosqichlari bir-biridan jarayonlarda qatnashuvchi subyektlar, investitsiyalar ko'lami va yo'nalishi bilan farqlanadi.
7. Inson kapitalining shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar shakllanish subyektlari, sohalari, bosqichlari, shakllanish jarayoniga ta'sirining tabiati, shakllanish natijalari kabi xususiyatlarga ko'ra tasniflanadi. Ushbu omillar orasida individual qobiliyatlar, ota-onalarning ma'lumotlari, aholining ijtimoiy holati, soliq siyosati, mafkuraviy omillar alohida o'rin tutadi.

9 Inson kapitaliga investitsiyalar <https://adolat.uz/oz/partiya/inson-kapitaliga-investitsiyalar>

O'zbekistonda inson kapitali innovatsion rivojlanishda muhim rol o'ynaydi. Ta'lim, malaka oshirish va sog'liqni saqlash sohalariga sarmoya kiritish orqali O'zbekiston o'z ishchi kuchining imkoniyatlarini oshirishi, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashi va turli sohalarda innovatsiyalarni rag'batlantirishi mumkin. Bundan tashqari, umrbod ta'lim va ijodkorlik madaniyatini targ'ib qilish shaxslarga texnologik taraqqiyotga moslashish va mamlakat iqtisodiy o'sishiga hissa qo'shish imkonini beradi. Inson kapitalini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berish orqali O'zbekiston jadal rivojlanayotgan jahon iqtisodiyotida barqaror rivojlanish, raqobatbardoshlikni oshirish va fuqarolarning turmush darajasini oshirish uchun o'zini namoyon qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Klochkov V.V. Inson kapitali va uning rivojlanishi. Kitobda: Iqtisodiyot nazariyasi. Iqtisodiyotni o'zgartirish. // Ed. Nikolaeva I.P. - M.: Birlík, 2008. - S.: 417.
2. Tseng, C., Goo, Y.J., 2005. Intellectual capital and corporate value in an emerging economy: empirical study of Taiwanese manufacturers. R&D Management 35, 187-201.
3. (Smith 1776, p. 118). "Adam Smith boldly included all of the acquired and useful abilities of all of
4. the inhabitants of a country as a part of capital" (Schultz 1961, p. 2).
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni. PF-4947-sonli. 02/07/2017.
6. Klochkov V.V. Inson kapitali va uning rivojlanishi // Iqtisodiyot nazariyasi.
7. Iqtisodiyotni o'zgartirish / tahrir. I. P. Nikolaeva. - M.: BIRLIK, 2004 yil.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi PF-165-son <https://lex.uz/ru/docs/-6102462#-6102502>
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son/<https://lex.uz/docs/-6600413>
10. Inson kapitaliga investitsiyalar <https://adolat.uz/oz/partiya/inson-kapitaliga-investitsiyalar>
11. Inson kapitali va iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishini tadqiq etishdagi yondashuvlar. Abduvoxidov Akmal Abdulazizovich Guliston davlat universiteti, Kamilova Sanobar Mirdjamalovna TDIU huzuridagi ilmiy-tadqiqot markazi. file:///C:/Users/99897/Downloads/INSON_KAPITALI_VA_IQTISODIYOTNING_INNOVATION_RIVO.pdf

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

